

24. Geographical structure of foreign trade in services (2021). URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed: 18.08.2021) (in Ukrainian).

25. Direct investments (share capital) in the economy of Ukraine / from Ukraine by countries of the world (2020). URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/zd_inv_new/arh_inv_zd.htm (accessed: 18.08.2021) (in Ukrainian).

26. Statement by Mr. Jens Frølich Holte, State Secretary, Royal Norwegian Ministry of Foreign Affairs, Head of the Norwegian delegation to the Ukraine Reform Conference in Vilnius, 7 July 2021. URL: <https://www.norway.no/en/ukraine/norway-ukraine/news-events/news2/statement-by-mr.-jens-frolich-holte>. (accessed: 22.08.2021) (in English).

Матеріал надійшов до редакції 30.09.2021 р.

УДК: 908

Богдан Шевченко,

старший викладач,

Одеський державний університет «Одеська політехніка»,

ORCID ID 0000-0003-4554-9905

dokprof@ukr.net

DOI 10.29038/2524-2679-2021-03-200-215

КРАЇНОЗНАВСТВО ЯК ОДНА З ГОЛОВНИХ СКЛАДОВИХ ЧАСТИН ОСВІТИ ЗДОБУВАЧІВ-МІЖНАРОДНИКІВ

У статті досліджено країнознавство як одну з головних складових частин освіти здобувачів-міжнародників, яка є важливою дисципліною для забезпечення якісного освітнього процесу в навчальних закладах. Проаналізовано трактування сутності категорій «полікультурна компетентність» та «країнознавство» й досліджено основні характеристики дисципліни «Країнознавство». Проаналізовано основні якості складників освіти здобувачів-міжнародників, до яких належить якість цінностей, цілей і норм; якість умов; якість навчально-виховного процесу та якість результату освіти. Надано комплексну характеристику дисципліні «Країнознавство». Установлено, що мета дисципліни «Країнознавство» полягає у вивченні кожної конкретної держави світу. Визначено, що об'єктом дисципліни «Країнознавство» є країни як основні одиниці соціально-політичної організації світу, їх райони й регіональні угруповання. Установлено, що предметом дисципліни «Країнознавство» є єдина територіальна макроструктура країни (географічна територія, окреслена державними кордонами). Проаналізовано основні завдання,

принципи, напрями та функції дисципліни «Країнознавство». Визначено, що в межах вивчення дисципліни «Країнознавство» для здобувачів-міжнародників діють такі принципи: принцип отримання знань і творчої активності, принцип поступового переходу, принцип наочності, принцип формування позитивного емоційного фону навчання, принцип колективного характеру навчання та врахування індивідуальних особливостей, принципи гуманізації та гуманітаризації. Установлено, що надзвичайно ефективним є використання нових підходів до вивчення дисципліни «Країнознавство», а саме методу проєктів. Визначено, що творчі роботи – ефективна основа для формування полікультурної компетентності здобувачів-міжнародників. Установлено, що мета фестивалів полягає в знайомстві здобувачів-міжнародників з особливостями культур країн світу, сприянні формуванню особистості на основі толерантності й взаємоповаги до інших культур та народів. Відображено основні завдання й приклади імplementованих країнознавчих фестивалів.

Ключові слова: країнознавство; здобувачі-міжнародники; полікультурна компетентність.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Мультикультурна освіта для молоді є важливою складовою частиною освіти, особливо сьогодні, коли в центрі Європи виникла загроза мирному співіснуванню країн, котрі є територіально близькими сусідами. Коли люди щодня помирають на українсько-російській війні, слово «мир» стає не абстрактним поняттям, а, необхідною умовою життя. Існує необхідність навчити майбутніх фахівців мистецтва ведення грамотних дипломатичних переговорів щодо миробудівництва та співпраці з представниками різних країн і народів. Дійти до дипломатичного розв'язання військового конфлікту завжди складніше, ніж продовжувати війну. Адже, глядачів і прихильників багато, проте ефективних помічників та надійних партнерів, які роблять реальні дії щодо врегулювання конфлікту на Сході України, – небагато.

Сучасні світові глобалізаційні процеси спричиняють формування більш високих вимог до якостей майбутніх фахівців у сфері міжнародної діяльності, підбору висококваліфікованого кадрового резерву, що ґрунтується на основі знань, навичок, здатності до самовдосконалення, розвитку й прийняття рішучих свідомих дій, а також розуміння складних процесів міжнародних відносин як єдиної системи, де потрібно імplementувати правильні самостійні рішення та висновки й вибирати прийнятні варіанти для реалізації поставлених державою завдань.

Актуальність дослідження полягає в тому, що на практиці цивілізований світ потребує професіоналів, які володіють глибокими знаннями про культурне різноманіття в глобальному масштабі, спроможні налагоджувати зв'язки, створювати сприятливі умови для міжкультурної взаємодії. Тому важливою особливістю підготовки здобувачів, особливо майбутніх експертів у міжнародній сфері, є розвиток фундаментальних знань про полікультурний світ, що є ключем до мирного співіснування та міжнародної безпеки. Величезну роль у формуванні полікультурної компетентності здобувачів відведено курсам дисципліни країнознавства, які спроможні формувати уявлення про цілісність світу. Велике значення має проєктна діяльність із країнознавства, яка надає безцінний досвід для розуміння культурного різноманіття країн і їхніх культур. Тому формування полікультурної компетентності здобувачів за допомогою дисципліни «Країнознавство» є надзвичайно важливою складовою частиною навчального процесу, особливо в контексті навчання у сфері міжнародної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тематику дослідження країнознавства як однієї з головних складових частин освіти здобувачів-міжнародників досліджує незначна кількість учених. Зокрема, наукові праці В. Д. Біляченко, В. И. Щербаков, В. О. Мартинюк, Д. Д. Гурова, І. В. Ванда, І. З. Зінько, І. І. Ровенчак, Л. І. Котик, Л. Ф. Мелько, М. Д. Будз, М. З. Мальський, М. І. Білецький, М. О. Фролов, О. А. Макієнко, О. І. Мамчур, О. Федунь, П. М. Лісовський, Р. М. Постоловський, Р. Р. Агадулін, С. С. Троян, Т. І. Шанскова, Ю. П. Лісовська, Ю. С. Занько стосуються аналізу дисципліни «Країнознавство» в процесі навчальної підготовки здобувачів у закладах вищої освіти в рамках глобалізаційних процесів, які вплинули на генезис і становлення професійної компетентності особистості.

Мета роботи – дослідження країнознавства як однієї з головних складових частин освіти здобувачів-міжнародників та встановлення його ролі для формування компетентних фахівців. Для досягнення мети визначено такі завдання:

- 1) визначити сутність і характерні ознаки дисципліни «Країнознавство»;
- 2) проаналізувати основні складники якості освіти здобувачів – міжнародників;
- 3) провести комплексну характеристику дисципліни «Країнознавство»;
- 4) проаналізувати основні завдання країнознавчих освітніх фестивалів.

Методика дослідження. Під час дослідження використано порівняльний та діяльнісний методи наукового пізнання, що дало змогу систематизувати основні особливості дисципліни «Країнознавство».

Системний і логічний аналіз, метод синтезу інформації сприяли встановленню ролі дисципліни «Країнознавство» для підготовки здобувачів-міжнародників. Компаративний аналіз сприяв визначенню базових характеристик країнознавчих освітніх фестивалів.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Мультикультуралізм є головною рисою сучасного суспільства, тому полікультурна компетентність здобувачів, особливо майбутніх експертів у сфері міжнародних відносин, дослідники розглядають як невід'ємну частину професійної компетентності, яку варто формувати на всіх етапах професійної діяльності. У вітчизняній і міжнародній науковій думці існує чимало визначень поняття «полікультурна компетентність», де серед них найбільш влучним, на нашу думку, є:

1) загальна здатність особистості до продуктивного життя в умовах багатоетнічного та полікультурного суспільства [1, с. 19];

2) здатність особистості гармонійно реалізовувати полікультурні компетенції, володіючи сукупністю мультикультурних знань та мовних навичок, адекватно та дипломатично встановлювати процес культурної взаємодії, бути толерантним до людей різних національностей для того, щоб грамотно виконувати професійні завдання.

У структурі полікультурної компетентності здобувача дослідники виділяють чотири взаємопов'язані складові частини: знання й інформаційний, комунікативний, словесний, етичний і мотиваційний компоненти. Формування полікультурної компетентності здобувачів як однієї з ключових професійних компетенцій здійснюється впродовж усього періоду навчання в закладі вищої освіти, включаючи вивчення дисципліни «Країнознавство» [2, с. 600–601].

Країнознавство – географічна дисципліна, що займається вивченням територій (країн і їх регіонів та районів), систематизує й узагальнює різноманітні дані про їхню природу, населення, господарство, культуру та соціально-політичну організацію, а також особливості історичного розвитку [3, с. 46]. Термін «країнознавство» широко використовується в географії, історії й низці інших наук, він означає, що основним об'єктом (макрооб'єктами) вивчення є певна країна світу. Поняття «країна» зазвичай вживається як синонім до «держави», але об'єктом країнознавства можуть виступати також великі частини райони або регіони країни [4, с. 6–7].

У другій половині ХХ ст. опубліковано чимало теоретичних робіт із країнознавства, а також характеристик й описів стосовно різних

країн і регіонів, але навіть на сучасному етапі відсутнє загально визнане тлумачення терміна «країнознавство». У «Великому енциклопедичному» і в «Географічному енциклопедичному» словниках термін «країнознавство» тлумачиться як «географічна дисципліна, що займається комплексним вивченням країн, систематизує й узагальнює різноманітні дані про їхню природу, населення, господарство, культуру та соціальну організацію» [5, с. 14].

Країнознавство вважається найстарішою галуззю географії, що виникла ще в античному світі та появі якої слугували практичні потреби людей у пізнанні різних країн світу. Упродовж тисячоліть країнознавство мало універсальний характер, уключаючи відомості про природу, історію, населення, економіку, культуру й політику. Можна відзначити кілька найбільш загальних трактувань терміна «країнознавство» (див. рис. 1).

До основних складових частин якості освіти здобувачів-міжнародників у межах вивчення дисципліни «Країнознавство» в закладах вищої освіти відносять якість цінностей, цілей і норм; якість умов; якість навчально-виховного процесу і якість результату освіти (див. рис. 2). У структурному плані вона являє собою сукупність якостей освітніх систем різного рівня, що реалізуються в закладі вищої освіти, кожна з яких розглядається як підсистема якості: якість освітньої системи закладів вищої освіти загалом; якість освітніх систем, що реалізуються інститутами й факультетами, котрі входять до складу університету; якість освітньої системи, яка реалізується на кафедрі; якість викладання окремих дисциплін; якість навчальної діяльності здобувача.

Якість освітньої системи більш високого рівня складається з якості освітніх систем нижчих рівнів, котрі входять до неї. Забезпечення якості професійної підготовки здобувачів-міжнародників на різних рівнях освітніх систем синтезується через якість цілепокладання; якість освітніх програм; якість кадрового та наукового потенціалів викладачів, задіяних у навчальному процесі; якість здобувачів (на вході навчального закладу – абітурієнтів, на виході – випускників); якість засобів освітнього процесу: матеріально-технічної й експериментальної бази, навчально-методичного забезпечення; якість освітньої технології [7, с. 99].

Країнознавство – один із базових предметів, у якому ефективно здійснюється формування полікультурної компетентності майбутніх експертів у галузі міжнародних відносин (див. рис. 3) [2, с. 601]. Найважливіша роль цієї наукової дисципліни полягає в розвитку ідей комплексності та інтеграції різних областей географічних знань для цілей синтезу об'єктивної інформації про території та територіальні системи світу.

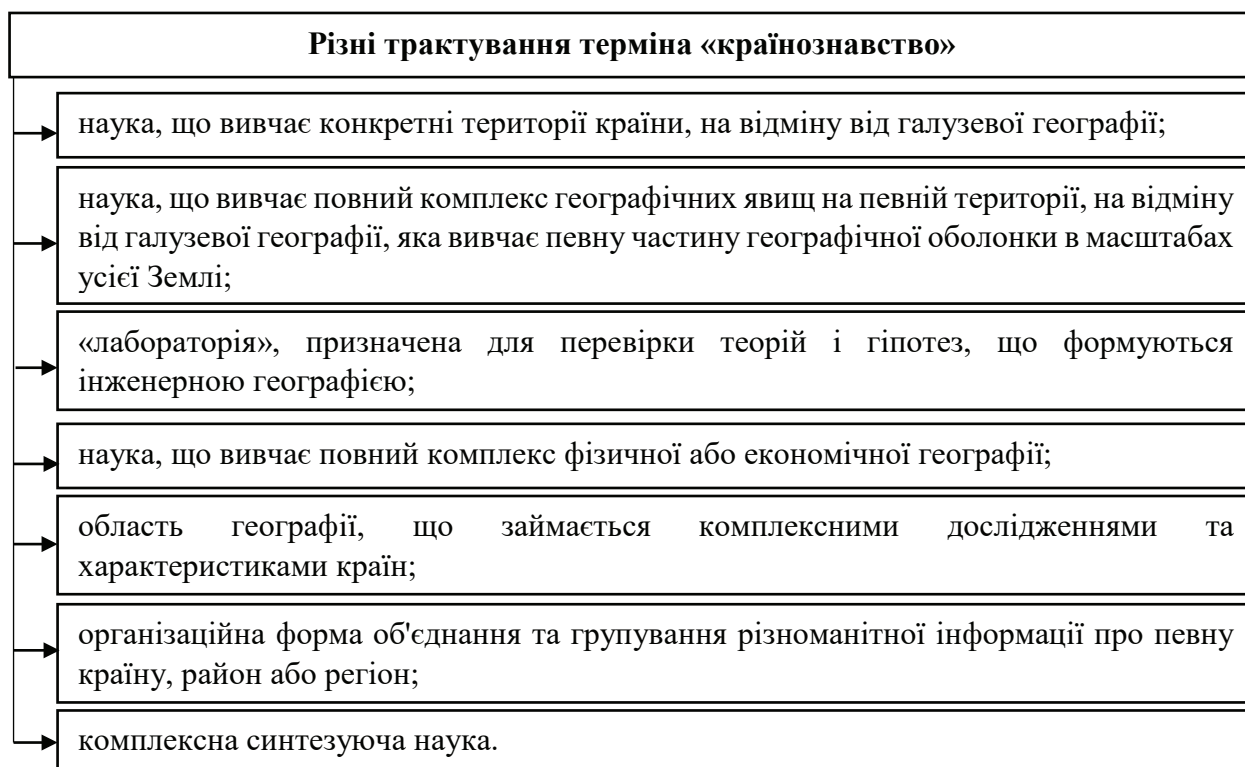

Рис. 1. Тракткування терміна «країнознавство»

Примітки. Сформовано автором на основі джерела: [6, с. 671–672].

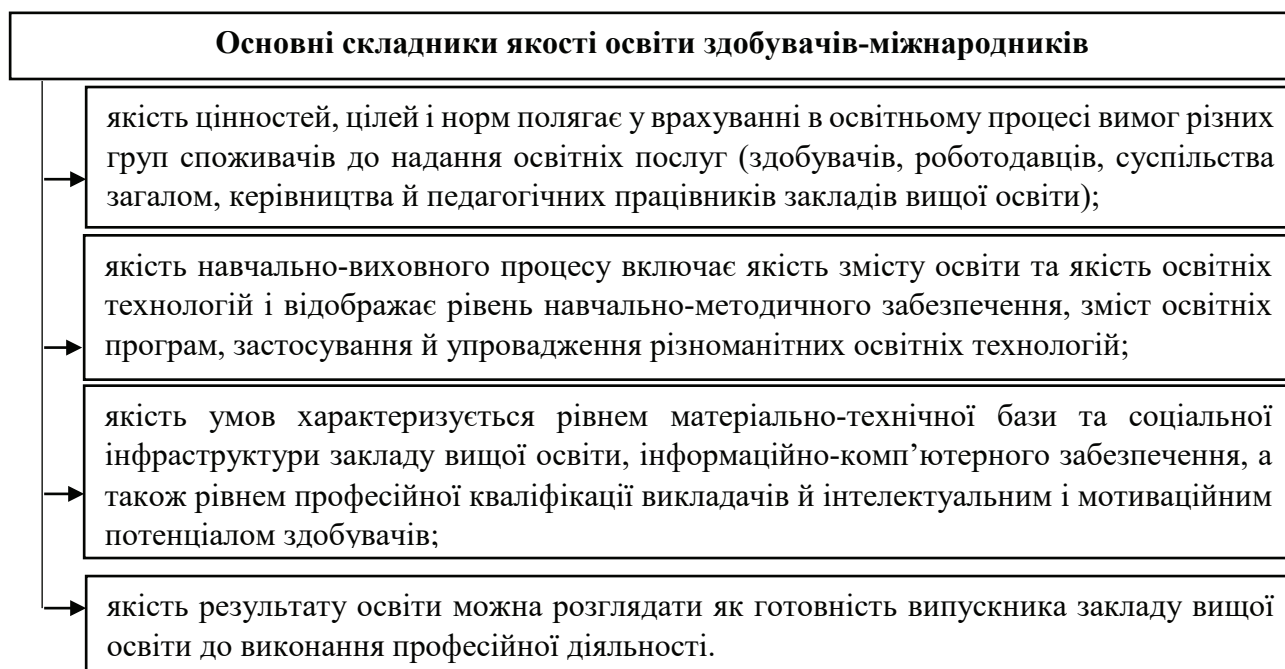

Рис. 2. Основні складові частини якості освіти здобувачів-міжнародників

Примітки. Сформовано автором на основі джерела: [7, с. 99].

Отже, сутність дисципліни «Країнознавство» полягає в об'єднанні, синтезі знань про природні, екологічні, етносоціальні й економічні процеси для характеристики тієї чи іншої країни або регіону світу. Дисципліна «Країнознавство» систематизує та узагальнює різноманітні дані про природу, регіони й країн світу, про расовий та національний склад населення, про життя й традиції народів, економіку, особливості культури та соціально-політичної організації держав, розміщених у межах окремих регіонів.

Дослідники Д. Д. Гурова, В. Д. Біляченко, М. О. Фролов, розглянувши сучасний стан країнознавства, вирізняли важливе значення організаційної ролі країнознавства в послідовному синтезі основних географічних дисциплін: фізичної, історичної та соціально-економічної географії, особливо виділяючи необхідність історичного підходу до країнознавчих досліджень. У сучасного країнознавства дослідники знайшли багато нерозв'язаних проблем, серед яких, на їхню думку, найбільш складна – створення дійсного синтетичного комплексу з різноманітних фактичних матеріалів про країни світу [8].

До ключових проблем серед інших включені такі, як місце країни у світогосподарських відносинах, ресурсозабезпеченість, структурні проблеми економіки й суспільства загалом, проблеми розселення людей, спосіб життя та проблема соціальної рівності в територіальному аспекті, екологія, проблемні райони країн. Водночас проблемне країнознавство дає сучасні економіко-політологічні та культурологічні знання про стан світової економічної системи, вплив владних структур, регіональних еліт, історичних сепаратистських рухів на світове співтовариство.

Глобальні проблеми не лише не скасовують і не послаблюють країнознавство, а навпаки – лише посилюють його позиції, ставлячи перед ним істотно нові завдання. Локальні суспільні процеси переростають у регіональні, а регіональні – у глобальні. Окремі регіони й світ усе більше перетворюються в цілісний суспільний організм, що дає змогу краще бачити специфіку й схожість країн і районів [9, с. 91].

Комплексне країнознавство покликане об'єднати на сучасному рівні широкий спектр фізико-географічних і суспільно-географічних знань про країни та регіони, про природу та ресурси окремих територій, їх народонаселення, культуру й історію розвитку, про соціально-економічні, політичні та екологічні проблеми, виявити їх причинно-наслідковий зв'язок.

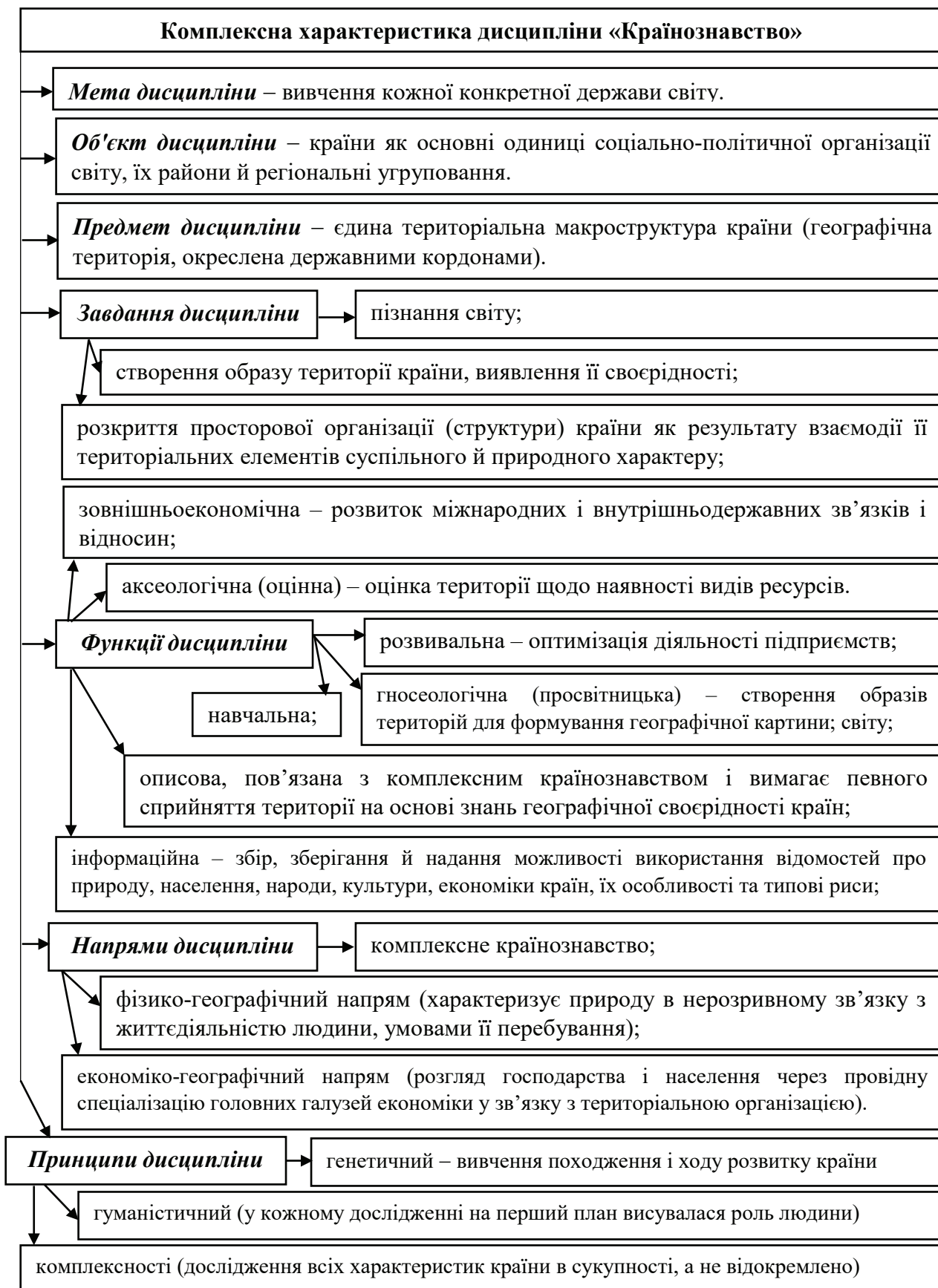

Рис. 3. Комплексна характеристика дисципліни «Країнознавство»
Примітки. Сформовано автором на основі джерела: [5, с. 17–18].

На думку Г. Д. Дурової, В. Д. Біляченко, М. О. Фролова, стрижнем сучасного країнознавства має стати вивчення історичних змін взаємин людини з географічним середовищем на конкретній території. Крім того, дослідники висловили переконання, що сучасне країнознавство виконує важливі функції особливої прикладної дисципліни. Воно узагальнює дані численних різних наук (географії, історії, етнографії, екології, економіки, соціології, лінгвістики, туризму та рекреології й ін.) і є важливою синтетичною географічною дисципліною, що займається дослідженнями конкретного регіонального рівня організації геопростору (країни або держави) і створенням відповідної спеціальної науково-довідкової картографічної та географічної продукції. Результати країнознавчих досліджень нині час широко затребувані як географічною наукою (рекреаційною географією, географією туризму), так і практикою розвитку міжнародних відносин [8]. Тому треба погодитися з думками дослідників М. Д. Будза, В. О. Мартинюка, Р. М. Постолювського, С. С. Трояна в тому, що країнознавство не лише органічно вписується в сучасний етап розвитку географії, а й залишається одним із магістральних напрямів її прогресу [10]. На рубежі ХХ і ХХІ ст. країнознавство стало науковою основою й важливою частиною наукової та освітньої бази для розвитку міжнародних відносин як великої сфери світової економіки [11, с. 48].

У межах вивчення дисципліни «Країнознавство» для здобувачів-міжнародників діють такі принципи:

1. Принцип отримання знань і творчої активності крізь призму керівної ролі з боку викладача. Зазначений принцип передбачає надання студентам свободи вибору тем рефератів, доповідей, курсових, а також форм їх подання (наприклад вони можуть бути представлені як відеоматеріали, електронні презентації, різні графічні роботи). Також передбачено стимулювання роботи здобувачів-міжнародників під час практичних занять і позааудиторної діяльності.

2. Принцип поступового переходу в межах освітнього процесу від навчання до подальшої планомірної самоосвіти. Реалізація зазначеного принципу пов'язується, передусім, із підвищенням обсягу самостійної роботи, вимогами щодо виконання дослідних і творчих завдань, особливо таких, які потребують нестандартних рішень і самостійного пошуку потрібної інформації.

3. Принцип наочності є дуже важливим для вивчення дисципліни «Країнознавство». Під час лекцій та проведення практичних занять використовується великий ілюстративний матеріал, відеоролики тощо, а в процесі виконання практичних завдань здобувачі-міжнародники повинні

заохочуватися до застосування малюнків, фотографій, презентацій в електронному вигляді. Особливе значення при цьому має робота з географічними картами. Широко використовується в навчальному процесі візуально-асоціативний прийом, у результаті якого студент повинен правильно визначити за ілюстраціями місцезнаходження об'єкта та назвати асоціації, які в нього викликані тією чи іншою картинкою.

4. Принцип формування позитивного емоційного фону навчання. Він передбачає використання різноманітних ділових ігор, вивчення свят, музики, мистецтва, культури різних народів. Здобувачі знайомляться з етнічними особливостями гумору, дивляться невеликі ролики, презентації тощо.

5. Принцип колективного характеру навчання та врахування індивідуальних особливостей передбачає виявлення мотивації кожного зі здобувачів, ураховуючи їхні особисті інтереси, а також психологічні характеристики. Кожен із здобувачів-міжнародників, розкриваючи образ країни, може вибрати будь-який предмет дослідження, наприклад кулінарію, спорт, літературу. Результати дослідження всіх здобувачів далі обов'язково обговорюються в групах, що в підсумку дає змогу зрозуміти та закріпити цілісний образ країни, що вивчається.

6. Принципи гуманізації й гуманітаризації також дуже важливі під час навчання, у межах переходу від психолого-орієнтованої освіти до компетентнісно-орієнтованої. У світлі гуманізації системи освіти передбачено переоцінку різних компонентів педагогічного процесу з урахуванням функції розвитку особистості. Гуманітарна спрямованість навчання виражена в акцентуванні загальнокультурного змісту системи освіти. У будь-якому випадку важливо, щоб гуманітарна культура проникала в зміст освіти та включалася в усі навчальні предмети [12, с. 317–319].

Надзвичайно ефективним є використання нових підходів до вивчення дисципліни «Країнознавство», де метод проєктів є одним із таких підходів. Під час вивчення країнознавства метод проєкту використовується в процесі підготовки творчих робіт як одна з найефективніших форм окремих науково-дослідницьких завдань під час виконання самостійних завдань здобувачами. Здобувачі факультету міжнародних відносин творчі роботи реалізують упродовж перших двох навчальних років, коли проходить вивчення курсу «Країнознавство». Мета навчання – розширення та поглиблення знань здобувачів із предметів під час виконання самостійного завдання.

На сьогодні розроблено науково-методичні рекомендації щодо створення творчих робіт, у яких визначено їх мету, завдання, розроблено

типи (зображення країнознавчих досліджень, маршрути дослідження країн, мінізвіти, вичерпні дані для дослідження країн), запропоновано етапи підготовки, розкрито особливості проєктування та оцінки, публічний захист, шляхи практичної реалізації результатів [13]. Творчі роботи є ефективною основою для формування полікультурної компетентності здобувачів-міжнародників. Під час реалізації такого проєкту, як творча робота найбільш ефективно формуються такі складники полікультурної компетентності, як знання, інформаційно-етичні та мотиваційні. Подальший розвиток реалізованих проєктів відбувається кількома шляхами: участь у наукових конференціях як матеріал для написання курсових і дисертаційних робіт, розширення та презентація тем на засіданнях країнознавства, фестивалях, круглих столах тощо. Дослідженням проєктів у позааудиторній діяльності здобувачів, які активно сприяють формуванню полікультурної компетентності, є проєкти, які пов'язані з країнознавчими освітніми фестивалями.

Мета фестивалів – познайомити здобувачів-міжнародників з особливостями культур країн світу, сприяти формуванню особистості на основі толерантності та взаємоповаги до інших культур і народів. На рис. 4 відображено основні завдання країнознавчих фестивалів.

Яскравими прикладами слугують країнознавчі фестивалі, проведені в університеті «КРОК». Упродовж кількох років тривав проєкт «Освітній фестиваль країнознавства «Діалог культур» для шкіл-партнерів, здобувачів та молоді, у рамках якого відбулися такі фестивальні події, як «Діалог культур: Африка» (11 березня 2011 р.) , «Діалог культур: Латинська Америка» (25 листопада 2011 р.), «Діалог культур: Європа» (3 грудня 2012 р.), «Діалог культур: Азія» (17 лютого 2014 р.), «Діалог культур: Америка, Австралія та Океанія» (16 березня 2015 р.). де учасниками кожного заходу було понад 300 осіб.

В організації та проведенні фестивалю активну участь беруть здобувачі, особливо здобувачі-міжнародники, які готують інформаційні кабінети, презентації, вітають гостей, проводять сесії, організують семінари тощо. Основними модераторами сеансів на фестивалях є здобувачі, які мають позитивну оцінку з курсу «Країнознавство» та готові продемонструвати свої знання, уміння й навички на практиці. На майстер-класах і у творчих студіях учасники фестивалю мають можливість ознайомитися з культурним різноманіттям країн та народів світу у практичному контексті. До їх проведення зазвичай залучаються носії культури, посольства, консульства, іноземні гості та експерти. Як свідчить практичний досвід, в організації й проведенні освітніх фестивалів на основі волонтаризму

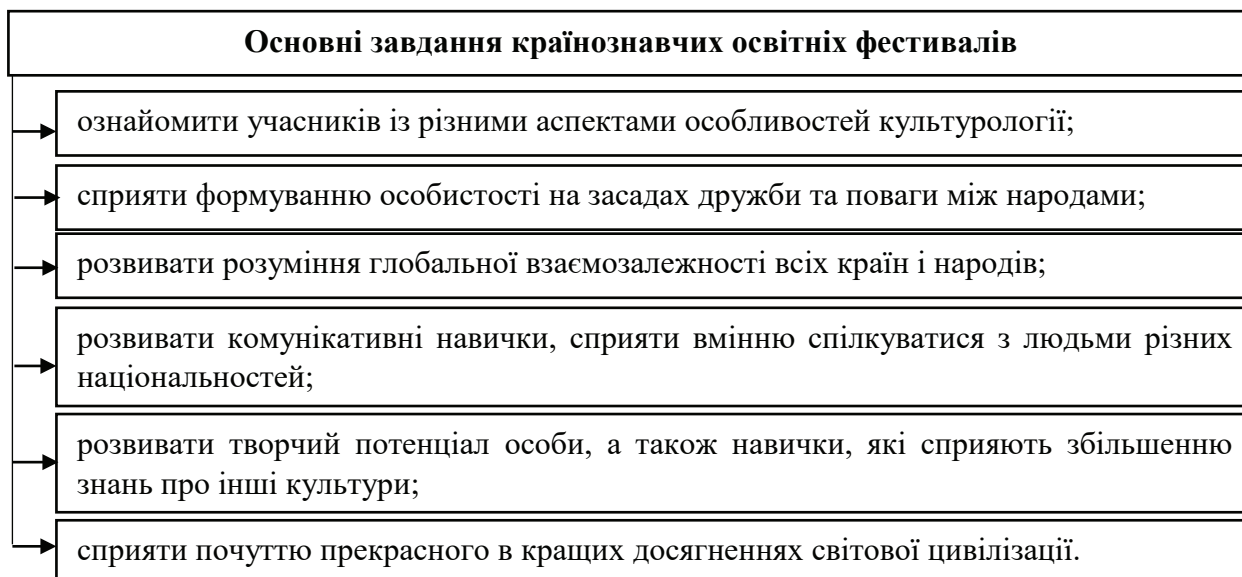

Рис. 4. Основні завдання країнознавчих освітніх фестивалів
Примітки. Сформовано автором на основі джерела: [14, с. 353].

зазвичай беруть участь 80–90 % здобувачів, які вивчають або вивчали предмет «Країнознавство». Треба зазначити, що ряд здобувачів продовжує фестивальну діяльність, навіть будучи випускниками. Загалом, участь у фестивальній діяльності з дисципліни «Країнознавство» сприяє насамперед формуванню сильних комунікативних, етичних та мотиваційних складових полікультурної компетентності. Крім того, є можливість посилити та поглибити мовленнєвий компонент, а також знання та інформативність.

Отже, краєзнавчі проекти, а саме творчі роботи й освітні фестивалі з країнознавства, є ефективною основою для формування полікультурної компетентності здобувачів. Полікультурна компетентність, як і інші види професійної компетентності здобувачів, формується впродовж усього періоду навчання в закладі вищої освіти, а її засоби та методи формування можна вдосконалювати та розвивати загалом. Краєзнавча освітня діяльність навчальних закладів із вивчення культур країн і націй може гарантувати мир та стабільність у світі, якщо вона набуде глобального масштабу й підтримуватиметься свідомими людьми та світовим прогресивним суспільством [14, с. 352–354]. Щоб успішно реалізувати міжкультурну взаємодію, потрібно враховувати картину світу партнерів по комунікації й уже з урахуванням цього будувати комунікативну поведінку [12].

Отже, дисципліна «Країнознавство» є однією з головних складових частин освіти здобувачів-міжнародників, яка забезпечує формування полікультурної компетентності, що є складником професійної компетентності.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

На основі проведеного дослідження можна дійти висновку, що в умовах інтенсифікації інтеграційних процесів формування компетентних фахівців у сфері міжнародних відносин у межах вивчення дисципліни «Країнознавство» як одною з головних складників освітнього процесу набуває все більшої актуальності. Забезпечення відповідного функціонування галузі освіти розглядається як одне з пріоритетних державних завдань, як важливий структурний елемент забезпечення ринку праці професійними фахівцями. Полікультурна компетентність є життєво важливою та вирішальною для розвитку особистості здобувача-міжнародника у XXI ст. Важливість формування полікультурної компетентності здобувачів, сконцентрована на отримання якісно нового результату в системі вищої освіти, який відповідав би стану й тенденціям світового освітнього суспільства. У результаті компетентісно орієнтованого навчання дисципліни «Країнознавство» здобувач-міжнародник набуває здатності працювати з професійно значущим матеріалом, самостійно здобувати нові знання та розвивати особистий творчий потенціал.

Отримані результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення навчальної системи задля формування полікультурної компетентності здобувачів-міжнародників у межах вивчення дисципліни «Країнознавство», що дасть змогу покращити поточну якість вищої освіти під час формування майбутніх фахівців-міжнародників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агадуллін, Р. Р. (2004). Полікультурна освіта: методолого-теоретичний аспект. *Педагогіка і психологія*. Київ, 3, 18–29.
2. Melko, L. F. (2014). Formation of multicultural competence of students by means of country studies projects. *Proceedings of the 1st International Academic Congress «Fundamental and Applied Studies in the Pacific and Atlantic Oceans Countries»*. (Japan, Tokyo, 25 October 2014) «Tokyo University Press», I, 600–603.
3. Соціальна географія: словник-довідник / М. І. Білецький, І. В. Ванда, Л. І. Котик. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2014, 164 с.
4. Макієнко, О. А. (2019). Туристичне країнознавство: метод. рек. до семінарських занять та самостійної роботи здобувачів закладів вищ. освіти спец. «Туризм». Херсон, 2019. 80 с.
5. Лісовський, П. М., Лісовська, Ю. П. (2018). Країнознавство: навч. посіб. Київ: Вид. дім «Кондор», 2018. 264 с.

6. Щербаков В. И. (2017). Роль обществоведческой дисциплины «Страноведение» в овладении иностранными студентами русским/украинским языком. *Проблеми і перспективи мовної підготовки іноземних здобувачів : матеріали 12-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 12–13 жовтня 2017 р.* Харків: ХНАДУ, с. 671–675.

7. Шанскова, Т. І. (2019). Сучасні пріоритети управління якістю освіти закладів вищої освіти: кафедральний рівень. *Парадигмальна модель керівника сфери освіти у контексті євроінтеграційних процесів: матеріали міжнар. форуму упр. діяльності (18–19 трав. 2019 р., м. Тернопіль).* Тернопіль: КРОК, с. 98–103.

8. Гурова, Д. Д., Біляченко, В. Д., Фролов, М. О. (2009). Туристське країнознавство: навч. посіб. для здобувачів вищ. навч. закл. Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 332 с.

9. Ровенчак, І. І., Мамчур, О. І. (2012). Географічне країнознавство: навч.-метод. посіб. для здобувачів напряму підготовки 6.040104 – географія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 106 с.

10. Будз, М. Д., Мартинюк, В. О., Постоловський, Р. М., Троян, С. С. (2003). Комплексне країнознавство (основні поняття, категорії, країни, персоналії): словник-довідник. Київ: ПП Самборський І. О., 256 с.

11. Зінько, І., Федунь, О. (2017). Країнознавчі дисципліни у системі підготовки фахівців із міжнародних відносин. *Вісник Львівського університету. Серія Міжнародні відносини.* 2017, 42, с. 45–55.

12. Зінько, І. З., Мальський, М. З., Занько, Ю. С. (2015). Політична географія у системі підготовки фахівців з міжнародних відносин у Львівському національному університеті імені Івана Франка. *Львівська суспільно-географічна школа: історія, теорія, українознавчі студії: матеріали Всеукр. наук. конф. (19–20 лист. 2015 р.).* Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2015, с. 317–320.

13. Країнознавство: підготовка творчих робіт: електронний посіб. для самостійної роботи здобувачів / автор-укладач Л. Ф. Мелько. Київ: Ун-т економіки та права «КРОК», 2007.

14. Мелько, Л. Ф. (2012). Країнознавчі фестивалі у системі взаємодії вищої та середньої школи. Україна: географія цілей та можливостей. Зб. наук. праць: у 3-х т. Київ: ФОП «Лисенко М.М.», 3, 352–354.

COUNTRY STUDIES AS ONE OF THE MAIN COMPONENTS OF EDUCATION FOR INTERNATIONAL STUDENTS

The paper studies the country studies as one of the main components of education of international students, which is an important discipline to ensure a quality educational process in educational institutions. The interpretation of the essence of the categories «multicultural competence» and «country studies» is analyzed and the main characteristics of the discipline «Country studies» are investigated. The main components of the quality of education of international students, which include the quality of values, goals and norms, are analyzed; quality of conditions; the quality of the educational process and the quality

of the result of education. A comprehensive description of the discipline «Country studies» is given. It is established that the purpose of the discipline «Country studies» is to study each specific country in the world. It is determined that the object of the discipline «Country studies» are countries as the main units of socio-political organization of the world, their districts and regional groups. It is established that the subject of the discipline «Country studies» is a single territorial macrostructure of the country (geographical area delineated by state borders). The main tasks, principles, directions and functions of the discipline «Country studies» are analyzed. It is determined that within the study of the discipline «Country studies» for international students the following principles apply: the principle of knowledge and creative activity, the principle of gradual transition, the principle of clarity, the principle of forming a positive emotional background, the principle of collective learning and taking into account individual characteristics. humanization. It is established that the use of new approaches to the study of the discipline «Country studies», namely the method of projects, is extremely effective. It is determined that creative works are an effective basis for the formation of multicultural competence of international students. It is established that the purpose of the festivals is to acquaint international students with the peculiarities of the cultures of the world, to promote the formation of personality on the basis of tolerance and mutual respect for other cultures and peoples. The main tasks and examples of implemented regional studies festivals are presented. **Key words:** country studies, international students, multicultural competence.

REFERENCES

1. Ahadullin, R. R. (2004). Polikultura osvita: metodoloho-teoretychnyi aspekt. *Pedahohika i psykholohiia*. Kyiv, 3, 18–29.
2. Melko, L. F. (2014). Formation of multicultural competence of students by means of country studies projects. *Proceedings of the 1st International Academic Congress «Fundamental and Applied Studies in the Pacific and Atlantic Oceans Countries»*. (Japan, Tokyo, 25 October 2014 roku). «Tokyo University Press», volume I, 600–603.
3. Biletskyi, M. I., Vanda, I. V., Kotyk, L. I. (2014). *Sotsialna heohrafiia: slovnyk-dovidnyk*. Lviv: LNU im. I. Franka, 164 p.
4. Makiienko, O. A. (2019). *Turystychno krainoznavstvo. Metodychni rekomendatsii do seminarskykh zaniat ta samostiinoi roboty studentiv zakladiv vyshchoi osvity spetsialnosti «Turyzm»*. Kherson, 80 p.
5. Lisovskyi, P. M., Lisovska, Yu. P. (2018). *Krainoznavstvo: navch. posib*. Kyiv: Vydavnychi dim «Kondor», 264 p.

6. Shcherbakov, V. I. (2017). Rol suspilstvoznavchoi dystsypliny «Krainoznavstvo» v ovolodinni inozemnykh studentamy rosiiskym / ukrainskoiu movoiu. *Problemy i perspektyvy movnoi podhotovky inozemnykh studentiv: materialy 12-yi Mizhnar. nauk.-prakt. konf., 12–13 zhovtnia 2017 r.* Kharkiv: KhNADU, 671–675.
7. Shanskova, T. I. (2019). Suchasni Priorityety upravlinnia yakistiu osvity zakladiv vyshchoi osvity: kafedralnyi rivnen. *Paradyhmalnuiu model kerivnyka SFERY osvity u konteksti yevrointehratsiinykh protsesiv: materialy mizhnarodnoho forumu upravlinskoii diialnosti (18–19 travnia 2019 r. M. Ternopil).* Ternopil: KROK, 98–103.
8. Hurova, D. D., Biliachenko, V. D., Frolov, M. O. (2009). Turystske krainoznavstvo: Navchalnyi posibnyk dlia studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv. Zaporizhzhia: TOV «LIPS» LTD, 332 p.
9. Rovenchak, I. I., Mamchur, O. I. (2012). Heohrafichne krainoznavstvo: navchalno-metodychnyi posibnyk dlia studentiv napriamu pidhotovky 6.040104 – heohrafiia. Lviv: LNU imeni Ivana Franka, 106 p.
10. Budz, M. D., Martyniuk, V. O., Postolovskyi, R. M., Troian, S. S. (2003). Kompleksne krainoznavstvo (osnovni poniattia, katehorii, krainy, personalii): slovnyk-dovidnyk. Kyiv: PP Samborskyi I. O., 256 p.
11. Zinko, I., Fedun, O. (2017). Krainoznavchi dystsypliny u systemi pidhotovky fakhivtsiv iz mizhnarodnykh vidnosyn. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii mizhnarodni vidnosyny.* 42, 45–55.
12. Zinko, I. Z., Malskyi, M. Z., Zanko, Yu. S. (2015). Politychna heohrafiia u systemi pidhotovky fakhivtsiv z mizhnarodnykh vidnosyn u Lvivskomu natsionalnomu universyteti imeni Ivana Franka. *Lvivska suspilno-heohrafichna shkola: istoriia, teoriia, ukrainoznavchi studii : materialy Vseukrainskoi naukovoii konferentsii (19–20 lystopada 2015 r.).* Lviv: Lvivskyi natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka, 317–320.
13. *Krainoznavstvo: Pidhotovka tvorchykh robit: Elektronnyi posibnyk dlia Samostinoi roboty studentiv / Avtor-ukladach L. F. Melko.* Kyiv: Universytet ekonomiky ta prava «KROK», 2007.
14. Melko, L. F. (2012). Krainoznavchi festyvali u systeme vzaiemodii vyshchoi ta serednoi shkoly. Ukraina: heohrafiia tsilei ta mozhlyvyi. *Zb. nauk. prats u 3-kh t. Kyiv: FOP «Lysenko M.M.»*, t. 3, 352–354.

Матеріал надійшов до редакції 03.09.2021 р.